

Vrcholná aktivita

Místnost plná mladých lidí. Já jediný starý. – „Řekněte nám něco!“ – Ale jak začít? Jedna z nejmladších vypískne: „Jenom nic o nějakém ufnukaném sebeobětování!“ Holka, tak to jsi má krevní skupina! A už mne něco napadá.

Ve Varšavě, v jednom židovském ghettu, je pozoruhodný vzkaz z té hrozné doby. Nenápadný drobný nápis na zdi jedné cely: „Ztratil jsem svůj domov, své rodiče a přátele, svůj majetek i svobodu. Včera šly do plynu moje děti, dnes moje žena. Teď jsem na řadě já. Mám plné právo rouhat se Ti, Bože. Ale já Tě miluji! Josef Rackower.“

Tohle nenapsal křesťanský světec. Tohle napsal Žid; člověk tóry, ne evangelia. Náramně poučné pro křesťany! Žádné „ufnukané sebeobětování“, ale naopak: radostné sebe-darování. Ejhle, jak výstižná definice oběti! Nezavádí do falešného duchovního pozérství, ani nepředstavuje Boha jako lačného „lidských obětí“ k uskutečnění nějakého dobra. Ve chvíli vrcholné pasivity – vrcholná aktivita! Díky Vám, pane Rackowere!

Stále aktuální Ignácovo poselství

Od roku 1556, kdy zemřel sv. Ignác, se v církvi i ve společnosti změnilo mnoho věcí. Onoho roku nebyl stále ještě ukončen Tridentský koncil a život katolické církve po bolestných zraněních, způsobených velkým rozkolem zejména v severní Evropě, procházel reorganizací podle přísných kritérií. Pro tehdejší dobu obnovy bylo dílo sv. Ignáce a jeho synů dílem prožitelnostním a nesmírně účinným. Co však může říci třetímu tisíciletí poselství světce, který tak intenzivně prožíval všechny boje své doby?

Zdá se mi, že jeden fakt vyniká nade všechny ostatní: hodnota niternosti. Tímto termínem mám na mysli všechno to, co se týká oblasti srdce, hlubokých úmyslů a rozhodnutí, které vycházejí z nitra. Je to oblast, o níž mluví Ježíš, když blahoslaví chudé v duchu a čistého srdce (srov. Mt 5,3–8), když vybízí k následování jeho, který je „tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11,29) a když ukazuje na lidské srdce jako na zdroj každého úmyslu i jednání (Mt 15,18–19). Je to místo, z něhož vyvěrá vyznání víry, která spasí (Řím 10,9), a proto Pavel prosí, aby „byl ve vás mocně posílen jeho Duchem vnitřní člověk“, aby „Kristus vírou přebýval ve vašich srdcích“ (Ef 3,14–15).

Sv. Ignác zanechal ve svých Duchovních cvičeních (Exerciciích) rozhodující přínos k uspořádání, očistění a porozumění cest lidského srdce a církvi dal „metodologii niterných rozhodnutí“, jež je základem každé

seriózní duchovní cesty. Díky historickým a teologickým studiím mnohých jezuitů vzrostlo v posledních desetiletích poznání a úcta k Duchovním cvičením v jejich originálním znění a mnohé osoby se cítí přitahovány touto školou modlitby a cesty srdce. Pokaždé, když se v kruzích Tovaryšstva Ježíšova diskutuje o výzvách budoucnosti, tak se četná mínění a vize, vyplývající z pluralismu, podivuhodně sjednocují v diskusi o poselství Exercicií a síle této pastorační i duchovní nabídky.

Já jsem s vámi!

Díky rostoucímu poznání a lásce k Písmu v Božím lidu, k čemuž dal rozhodující impuls Druhý vatikánský koncil, objevil se také jasněji těsný vztah dynamiky, vlastní stránkám Bible, a duchovní cesty nabízené sv. Ignácem. Jde o cestu obrácení a změny mentality, která hledí především na postavu Krista a rozjímá o jeho životě tak, jak jej konkrétně žije, v nad-

šeném hlásání Království, v pokoře i ve zkouškách, které podstupuje s nezlomnou důvěrou až k smrti na kříži. Křesťané dnes mocně pociňují, že Kristus je cestou církve a lidstva.

Jak řekl papež Jan Pavel II. v programovém prohlášení pro třetí tisíciletí *Novo Millennio Ineunte*, n. 29, „žádné formule nás nezachrání, ale Osoba a jistota, že nás povzbuzuje: Já jsem s vámi!“. Proto je program pro třetí tisíciletí „v posledku soustředěn v Kristu samém, aby byl poznáván, milován a následován, a skrze něho tak prožíván trinitární život, a s ním aby byly proměněny dějiny až k jejich dovršení v nebeském Jeruzalémě“. Právě to je program, který nás sv. Ignác učí si dnes osvojit a integrovat do našeho života Duchovními cvičeními.

Duchovní síla Exercií

Dodal bych z více než dvacetileté zkušenosti biskupa obrovské diecéze, že Exerciie nepomáhají jenom srdcím jednotlivců, ale jsou i konkrétním pastoračním programem cesty místní církve. Biskup, jenž se rozhodne v diecézi kráčet cestou, inspirovanou dynamikou Duchovních cvičení, zakusí, jak velká pomoc z toho bohatého zdroje duchovního života přichází.

Z druhé strany se stává stále více zřejmé, že budoucí cesta církve musí směřovat zejména ke změně srdce, a že pouze odtud mohou vzejít díla spravedlnosti a lásky, kterých má

svět zapotřebí. Také teologie bude stále více orientována k opětovnému promýšlení kategorií, předaných bádáním v minulých staletích s cílem docenit niterné postoje víry, naděje a lásky. Vidím proto prozřetelnostní funkci „znovuobjevení“ Exercií jako základního příspěvku sv. Ignáce k životu církve. Duchovní síla Ignáce z Loyoly mluví jejich prostřednictvím a v jejich četných osobních i komunitních aplikacích stále srozumitelným jazykem a zároveň blízkostí ke každodenní zkušenosti také k budoucím generacím.

Nechtěl bych skončit beze zmínky o jiném důležitém Ignácově přínosu ke spiritualitě naší doby. Je to jeho láska k Jeruzalému. Již v počátcích svého obrácení v Loyole pojal úmysl nejen odebrat se tam jako poutník, ale usadit se tam trvale, modlit se a pomáhat duším. Když mu v tom pak roku 1523 bylo zabráněno, setrval nadále ve svém úmyslu vrátit se a pokud možno tam zůstat. Tento úmysl uchoval i po roce 1538, kdy bylo zřejmé, že pouť je neuskutečnitelná, a proto se spolu se svými druhy představil papeži, aby se mu dal k dispozici. Ještě v dopise, napsaném deset dní před svou smrtí, píše o Jeruzalému jako o vytouženém místě pro dům Tovaryšstva. Chápal totiž význam centrality Jeruzaléma v dějinách a nepřestává to nadále připomínat nám všem.

*Carlo Maria kard. Martini SJ
Přeložil Milan Glaser SJ*

Představujeme Hostýn a Velehrad

Letní měsíce jsou jako stvořené k putování. Nejen krásné počasí, ale i liturgické svátky v červenci a srpnu zvou každoročně zástupy věřících na poutní místa v naší vlasti. Proto vám v tomto čísle Jezuitů chceme představit naše působiště na Svatém Hostýně a na Velehradě.

Novodobá historie obou poutních míst je úzce spojena s působením jezuitského řádu. Po jeho obnově nepřála společenská situace v Evropě 19. století, aby se jezuité vrátili zpět do měst, kde za prvního Tovaryšstva bylo jejich hlavní působiště. Bylo tomu tak i u nás, a proto je biskupové zvali jako správce venkovských poutních míst. Tak se jezuité dostali na Svatý Hostýn (v roce 1887) a na Velehrad (v roce 1890) na pozvání olomouckého arcibiskupa kardinála Fürstenberka.

Obě poutní místa ožila v atmosféře silícího národního i náboženského uvědomění v druhé půli 19. století. Na počátku obnoveného poutního ruchu na Hostýně i na Velehradě stála vždy iniciativa „zdola“, spojená se vznikem podpůrných spolků – Matice svatohostýnské (1881, resp. 1895) a Matice velehradské (1862). Není bez zajímavosti, že v pozadí oživení obou poutních míst stál spiritus agens tehdejší moravské církve, pozdější arcibiskup olomoucký A. C. Stojan. Jezuité přicházejí na

tato místa, aby svou prací přispěli k nově se obrozujícímu českému katolicismu.

Hostýn včera a dnes

Barokní mariánský poutní chrám na hostýnském vrchu potkal osud mnoha dalších podobných svatyň – za Josefa II. byl zrušen a odsvěcen. V první půli 19. století se již nacházel v rozvalinách. Neutuchající iniciativa bystřických obyvatel však nakonec přinesla své ovoce a r. 1840 bylo povoleno začít s opravami. Za pět let mohl být opravený kostel vysvěcen za velké účasti poutníků. Roku 1861 byla slavena velká národní pouť k 600. výročí vítězství nad Tatary, zpopularizovanému eposem Jaroslav z Rukopisu královédvorského. Znovu vzkříšený Svatý Hostýn se z lokálního poutního místa stává posvátnou horou národního významu. V té době jsou na Hostýn pozváni jezuité, aby převzali duchovní starost o rostoucí zástupy poutníků k Panně Marii. V následujících desetiletích spolupracují s Maticí svatohostýnskou při budování rezidence, pout-

Hostýnská bazilika
(Foto Petr Havlíček)

ních domů, ambitů, dvou křížových cest, rozhledny, schodiště před bazilikou atd.

Hostýnská svatyně zůstává nejnavštěvovanějším poutním místem naší vlasti dodnes. Oproti jiným poutním místům, která zažívají nával lidí jen o významných svátcích, je na Svatém Hostýně rok rozdělen na dvě nestejně části: zimní období, kdy přichází na zasněžený hostýnský vrch poutníků poskrovnu, a inten-

zivní poutní sezonu, která začíná poslední nedělí v dubnu a končí druhou říjnovou nedělí. Během ní přichází na Hostýn každý den skutečné zástupy poutníků, ať už uctít Matku Boží v hostýnské bazilice, očistit se ve svátosti smíření a posílit se přijetím eucharistického Krista, či načerpat nových sil do života z nadhledu, který hostýnský vrch nabízí. Pravidelnými každoročními poutními akcemi jsou mj. pouť Mati-

ce svatohostýnské, pouť Radia Proglas, pouť včelařů, titulární pouť 15. srpna, orelská pouť, muklovská pouť a na závěr sezony pouť svatohubertská. O poutním ruchu informuje čtvrtletník Listy svatohostýnské.

Služba jezuitů na tomto posvátném místě je stejná již téměř 120 let – duchovně doprovázejí poutníky při přijetí svátostí nebo při duchovních cvičeních. Po pádu komunismu byl Hostýn prvním místem, kam se jezuité vrátili – 7. února 1990 na pozvání arcibiskupa Vaňáka. V letech 1990–92 sídlil na Hostýně též jezuitský noviciát. Břímě vytrvalé starosti o poutníky nesou věrně na svých bedrech zejména starší spolubratři jezuité, ať kněží, nebo bratři. Svatý Hostýn se též stává pravidelně místem, kde se jezuité setkávají na svých provinčních setkáních a před Pannou Marií obnovují své odhodlání sloužit Bohu a lidem.

Velehrad včera

K obnovení významu poutního místa Velehrad v 19. století přispěla zejména tři výročí spjatá se sv. Cyrilem a Metodějem, slavená v letech 1863, 1869 a 1885. Jejich oslava byla výrazem oživeného národního sebevědomí katolíků a hrdosti na dědictví soluňských bratří. Příchod jezuitů byl od počátku zamýšlen jako posílení českého katolického živlu – podmínkou pozvání bylo zřízení českého noviciátu na Velehradě. Ten zde byl až do rozeznání klášterů komunisty v r. 1950. Jezuité se příležitosti nabízené

na Velehradě chopili se zápallem a spolu s dalšími zastánci unionistické myšlenky nakonec stáli u zrodu hnutí sbližování západní a východní církve. V tomto duchu proběhlo na Velehradě sedm unionistických sjezdů (mezi lety 1907 a 1936), bezprostředních předchůdců moderní myšlenky ekumenického dialogu.

Idea jednoty slovanského křesťanstva stála též za vznikem Papežského misijního ústavu, otevřeného na Velehradě roku 1919. Jeho gymnázium mělo připravovat dorost pro případné misie u východních Slovanů. Do dějin české katolické církve v 1. pol. 20. století se však vůbec zapsalo jako nejvlivnější vzdělávací instituce. Přitom bylo gymnázium až do roku 1938 jen soukromou školou, teprve tehdy získalo právo veřejnosti. Za nacistické okupace byl ústav r. 1942 uzavřen, po válce nakrátko obnoven a po komunistickém převratu v roce 1948 nadobro zrušen.

Velehrad se též stal centrem sílicího exercičního hnutí. Z iniciativy dlouholetého jednatele Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, A. C. Stojana, začali jezuité pořádat od 90. let 19. století skupinová duchovní cvičení podle stavů (učitelé, akademici, studenti i dělníci). Rostoucí zájem si vyžádal vybudování zvláštního exercičního a poutního domu Stojanov, jehož provoz byl zahájen r. 1924. Do okolí Velehradu vyjížděli jezuité hojně též na lidové misie, zvláště v adventu a postu.

Pohled na velehradskou baziliku s kaplí Cyrilkou v popředí
(Foto archiv)

Velehrad dnes

Široké pole působnosti velehradských jezuitů, zmařené komunistickým režimem, už nemohlo být po jejich návratu r. 1990 v původním rozsahu obnoveno. Velehrad sice zůstává významným duchovním centrem, není již však poutním místem s intenzivně proudícími davy poutníků jako dříve. Každoročně naplno ožívá jen na začátku července v týdnu kolem svátku sv. Cyrila a Metoděje. K oživení poutní cyrilometodějské tradice přispívají od r. 2000 „Dny lidí dobré vůle“. Jinou poutní akcí bývá každé dva roky Studentský Velehrad, při němž se setkávají kato-

ličtí vysokoškolští studenti, naposledy letos na přelomu dubna a května. Do dějin se zapsala ještě v době totality cyrilometodějská pouť v r. 1985 a pak návštěva papeže Jana Pavla II. v r. 1990.

Dnešní duchovní správa jezuitů na Velehradě spočívá zejména v péči o živou velehradskou farnost s přidruženými obcemi. Pokračují též v dávání exercičních kurzů na Stojanově. Na tradici Papežského misijního ústavu se od r. 2004 snaží navázat nově otevřené Stojanovo gymnázium Velehrad, zřízené olomouckým arcibiskupstvím.

Petr Havlíček SJ

Hudba mě fascinuje

Svou promoci zakončil Miroslav Herold magisterské studium na olomoucké teologické fakultě. Tak dovršil pěkné, ale opožděné jaro, které nadějně začínalo jeho kněžským svěcením. V našem bulletinu nikdy neopomínáme příležitost pozvat novokněze k rozhovoru a ani tentokrát neuděláme výjimku. Radosti z Mirkova svěcení mohli mít návštěvníci tří primičních eucharistických slavností víc než dost.

Jedna z tvých „primicí“ se konala v Praze-Dolních Počernicích. Jistě jsi jí chtěl poděkovat své rodině a přátelům. Jak tě ovlivnilo prostředí tvé rodiny?

Samozřejmě, že si od své rodiny do života odnáším velmi důležité dědictví. Za jeho hlavní šperk pokládám prožité zjištění, že věřit v Boha a žít podle toho s ostatními, třeba právě v rodině, je nejen možné, ale vlastně i „normální“ a nadto nesmírně obohacující. V takovém prostředí dost brzy uzrála má důvěřivá odpověď vůči Božímu volání a dodnes si velmi cením respektu a pochopení, s jakým moji rodiče reagovali na mé rozhodnutí odejít do řehole. Bylo mi teprve osmnáct a myslím, že se tehdy ke mně zachovali až výjimečně vstřícně – otec mi dokonce k mému rozhodnutí blahopřál. V řádu jsem si častěji uvědomil, že žít se čtyřmi mladšími sourozenci byla nedocenitelná škola mezilidských vztahů. A ještě jeden rys mé rodiny mi dal do vínku mnoho – otevřenost vůči spoustě přátel a známých.

Tvoje skutečně první mše byla v nádherném kostele sv. Jana Nepomuckého „Na Skalce“ na Novém Městě pražském. Každý, kdo tě zná, ví, že jsi tím vyjádřil, jak velké pouto tě k tomuto světcí váže. Co bylo dřív? K důkladnému studiu jeho života tě přiměla tvá úcta k němu, nebo to bylo naopak, že z prvotního studia vyrostla tvá svatojánská zbožnost?

U sv. Jana mě od malička přitahovaly jeho obrazy a sochy. A nebylo to jen estetické hledisko, spíš vnitřní náboj, který jeho tváře a postoje na sobě jevily a skrývaly zároveň. Chtěl jsem vědět, co tajemného v sobě tento člověk ukrývá, že se s ním lze potkat téměř na každém kroku. Podobnou zvědavost jsem pociťoval i vůči jiným osobnostem, stavbám, tajemným místům, ale nikdy ne

P. Miroslav Herold SJ
(Foto Petr Vacík)

tak silně jako u Nepomuckého; a to jsem ještě ani nevěděl, jak se vlastně ten zvláštní světec jmenuje. Jsem přesvědčen, že je možné přátelit se s někým, kdo je za pozemským obzorem. Tehdejší Janovu přitažlivost si proto dnes vysvětluji tak, že za ní stál i on sám. Přesvědčuje mě o tom silné přátelství, které mezi námi pak vyrostlo, když už jsem se začal zabývat jeho historickým životem a neuvěřitelnými příběhy jeho kultu. Čím víc ho poznávám, tím ho mám raději, což z jeho strany nezůstává bez odezvy – roste to vše spolu jako prsty jedné ruky.

Ještě jednu zastávku jsi měl na svém „novokněžském turné“ – další „primici“ jsi sloužil v olomouckém kostele Panny Marie Sněžné...

Ano, a využil jsem k tomu termín středeční večerní mše, která bývá tradičním dostaveníčkem olomouckých vysokoškoláků. Pro ně, pro spolubratry z olomoucké komunity, ve které teď rok pobývám, a pro další přátele z moravských končin jsem chtěl připravit slavnost, při které bychom mohli poděkovat za dar kněžství, který byl dán k našemu společnému prospěchu. A byl to i výraz mých osobních díky všem těm, kteří mě tak velkoryse a přátelsky v Olomouci přijali mezi sebe.

Čím ses v Olomouci zabýval a zabýváš?

Základní myšlenka byla připravit se tu jáhenskou praxí ke kněžskému svěcení a dostudovat teologii na Cyrilometodějské teologické fakultě UP. Obojí se podařilo naplnit: knězem jsem už pár měsíců a promován jsem byl koncem června. Přitom se častěji dostávám do kontaktu se studenty zejména kolem zmiňovaného jezuitského kostela P. Marie Sněžné, vlastně farního chrámu zdejší akademické obce, ve kterém jsem nejdříve působil jako jáhen a teď tu kaplanuji. Kromě toho mám různé úkoly v komunitě, spolupracuji s Centrem Aletti, mj. na korektorských pracích pro nakladatelství Refugium, sem tam se ukáže i příležitost veřejné přednášky – zvláště se mi líbila atmosféra ve Vědecké knihovně v Olomouci, kde jsem v květnu nastiňoval spletité příběhy jezuitské „svaté všetečnosti“, tedy cest Tovaryšstva ke vzdělání.

Absolvoval jsi studium filozofie v Bratislavě, pak od roku 2000 magisterku v Praze, kdy jsi byl mimo jiné odpovědným redaktorem tohoto bulletinu. Na římské Gregoriáně jsi studoval tři roky teologii a nyní pokračoval ještě dalším rokem v Olomouci. Co se z tvých představ o řeholním životě naplnilo a co rozbil čas a drsná realita života v řádu?

V řeholním životě jsem se nezklamal a čím dál tím více ho považuji za způsob života, který mě přivádí k Bohu a je mi opravdu ušit na míru. V případě kněžského povolání pozoruji totéž. Jednoduše řečeno, Bůh a jeho volání mě nikdy k rozčarování nepřivedli. Zklamání, a někdy hodně bolestná, jsem prožil v případě lidí, sebe nevyjímaje. Co si jen toho člověk o sobě navymýšlí, a pak se diví, když není tak dokonalý, jak si vysnil. Stejně tak to bývá i s druhými, často se spolubratry. Někdy se mi zdálo, že co jezuita, to jiná představa o tom, co je anebo není jezuitské, jak by jezuita měl vypadat atd. Snažit se chápat takovou rozdílnost, leckdy přinášející i konfliktní situace, mě docela vyčerpávalo. Uplynulé roky mi ale daly pořádnou lekci v objevování skutečnosti, že nás v řádu přece jen drží pohromadě něco společného, spíše Někdo, za kým a s kým jsme se rozhodli jít, a že se od něj jako tovaryši od mistra můžeme učit tomu, co nakonec staví do pravého světla nás všechny – totiž lásce.

S Petrem Havlíčkem, s nímž jsi byl vysvěcen a se kterým jsi strávil velkou část svého řeholního života, máš společný i vztah k umělecké tvorbě. Jsi skvělý muzikant a nebojíš se ani komponovat. Co se ti již podařilo na hudebním poli?

Hudba mě opravdu fascinuje. Pokládám ji za řeč, která může vyjadřovat s obdivuhodnou hloubkou krásu a tajemství života, jeho propojenost s neviditelným světem, jeho navázanost na životodárný Zdroj inspirace. Hudba mi otevřela brány k řadě nádherných vztahů a přátelství. Ukázala mi, jak mocně může spojovat lidi ve vzájemné spolupráci, přestože mnozí by si ji chtěli interpretovat po svém. To jsem si uvědomil zvláště silně, když jsem nějaký čas vedl sbor v naší řádové koleji v Římě.

Sám hraju na klavír, k varhanám mě přivedla praktická potřeba varhaníka ve farnosti, v níž jsem vyrůstal. Ke skromnosti při popisování vlastního komponování mě nutí odhodlaný pohled do tváře reality, vždyť jsem kompozici nevystudoval. Ale přesto nemohu popřít až nutkavou touhu se někdy hudebně vyjadřovat. Mým posledním experimentem na tomto poli bylo dokomponování hudby pro malé divadelní blahopřání, pocházející z uherskohradištské jezuitské koleje z r. 1734, od něž se nedochoval původní notový materiál. Celé dílko jsme provedli s divadelním spolkem Lauriger koncem dubna v Zrcadlové kapli Klementina, v rámci „jezuitské“ konference, o které se už v tomto bulletinu psalo.

Nedá ti pokoj ani slovesné umění. A nezůstáváš u češtiny, vracíš se i k latině...

Tady budu muset být ještě zdrženlivější. Literatura mě přitahuje zase jako pozoruhodná studnice cest, jak se dobrat hloubek naší každodennosti; je mi však svátkem, když se můžu začíst do stránek románu nebo básnické sbírky. Víím, že narážíš na to, že čas od času něco napíšu, ale zatím tomu strojím funerály po svých šuplících. Snad jen ona latinská kantáta o andělech se dočká zhudebnění, jako se to stalo v případě básnicky laděné vánoční mše, která letos zazní poprvé...

Spolupracuješ se svými přáteli v Praze na obnovování barokní slávy jezuitského divadla...

Myslíš určitě Lauriger – „Vavřínonoš“, divadelní spolek, o kterém jsem se už zmínil. S radostí přiznávám, že to byl zájem jeho členů, který nás svedl dohromady ještě za mé pražské magisterky. Lauriger hrál starší hry s náboženskou tematikou již od svého vzniku, ale tehdy, když jsme se seznamovali, se zrovna připravovala jedna jezuitská školská hra o malém Jeníku Nepomuckém. Bylo tedy o čem hovořit a na čem spolupracovat. Od té doby udržujeme tvůrčí kontakty, jak dokládá i letošní představení v Klementinu.

A prosím tě, co balet a pantomima, to tě neláká?

To by toho snad bylo příliš, nemyslíš? (směje se)

Ale s „nejmladší múzou“ si už zadáváš – zapojuješ se do přípravy filmů!

Podílím se na přípravě poeticky laděného dokumentu o jezuitě, který by měl přijít do České televize letos o Vánocích. Využije mnoho cenného materiálu, natočeného na našem území i na exkluzivních místech v Římě, aby českému publiku přiblížil Tovaryšstvo z více úhlů pohledu. Režisér dokumentu Otakáro Schmidt, začal na tomto projektu pracovat se spolubratry Petrem Vacíkem a Janem Regnerem zhruba před rokem a nyní snímek dostává závěrečnou podobu. Se stejným režisérem připravujeme ještě jeden dokument, jak jinak než o sv. Janu Nepomuckém. Tento nejznámější Čech za hranicemi naší země si určitě pořádný medailon zaslouží.

Jak ti při tom všem a ještě při všech řeholních a kněžských povinnostech zbývá čas na tvou hlavní vášeň, historii? Co tě přitahuje na ní?

Na jednom pražském domě jsem kdysi objevil nápis: „Staré-li seznáš, pro nové sílíš.“ Dodnes ten dům nemůžu najít, ale jeho nápis se mi vryl nesmazatelně do paměti. Vyjadřuje přesně to, co mě na historii láká – nepočítám-li jakousi přirozenou přitažlivost „ad vetera“, kterou jsem si nedal, jen jsem ji jako dítě v sobě objevil. Prostě si bádání v minulosti cením jako účinného klíče k pochopení přítomnosti a vyzbrojení se pro budoucnost. Díky znalosti dějin ke mně promlouvají místa, kterými procházím. Mnohá „proč“, mnohé reakce a postoje dnešní společnosti pochopím jen díky zkoumavému zahledění se do osudů předcházejících generací. Jsou tu prostě kořeny, ze kterých vyrůstáme, a chceme-li o sobě něco víc vědět, měli bychom jim věnovat pozornost. Nejvíce mě pak okouzlují teologické chápání dějin jako prostoru, ve kterém se odehrává příběh naší spásy.

Proslýchá se, že tvé měsíce v Olomouci jsou už sečteny. Kam vykročíš na podzim?

Tam, kam vedou všechny cesty. Budu opět studovat na papežské univerzitě Gregoriáně, tentokrát církevní dějiny. Dávám si zároveň předsevzetí využít tamních bohatých archivů a odhalovat prameny vztahující se k české historii. Na rodnou zem nemůžu a nechci zapomenout...

Otázky kladl Václav Dlapka SJ

Po stopách prvních jezuitů

Je nedělní poledne 30. dubna 2006 a z náměstí na Velehradě odjíždí autobus téměř plně naložen různorodými lidmi: kromě řidičů, průvodců cestovní kanceláře, několika mladších a trochu více starších účastníků tvoří posádku také jedenáct jezuitů. Dalším znamením, že se děje něco netradičního, je výzdoba předního skla autobusu – nelze si nepovšimnout nápisu „Jubileum Tovaryšstva Ježíšova“ a obrázků tří světců: sv. Ignáce z Loyoly, sv. Františka Xaverského a bl. Petra Fabera. Tušíte správně. Právě začíná pouť po stopách těchto tří světců, kterou uspořádala velehradská farnost.

Pouť trvala 13 dnů a míst, která jsme navštívili, byla spousta. Ne všechna se vázala k jubileu, ale pro jejich krásu nebylo možné je vynechat: Turín, La Saletta, Lurdy, St. Maries de la Mer, Avignon, Le Puy en Velay, Paray le Monial, Cluny, Lyon, Ars, Altötting, Markt, ... Vzpomínky na všechna tato místa jsou ve znamení modlitby a společných mší svatých, které nechyběly žádný den. Je dobré dodat, že to byly mše mezinárodní, protože kněží byli z Moravy, Slovenska i Polska. Poutě se totiž účastnili i kněží, kteří jsou právě v terciátu v Polsku, spolu s jejich představeným P. Czeslawem Kozlowskym SJ. Otec Czeslaw byl pro naši pouť velkým přínosem, neboť zvláště místa týkající se života sv. Ignáce a sv. Františka navštívil už vícekrát a vyprávěl nám mnohé zajímavosti.

Naším cílem bylo navštívit rodiště všech tří světců. Jako první jsme na-

vštívili Javier – rodiště sv. Františka, po něm Loyolu, rodiště sv. Ignáce. V Loyole nám byl dopřán krásný duchovní zážitek – mše svatá v kapli obrácení sv. Ignáce, kam se běžně návštěvníci nemají možnost dostat. Byl to zrovna první pátek v měsíci, četlo se o obrácení sv. Pavla a uvědomovali jsme si, že jsme na místě, kde se v Ignácově duši začala rodit touha po novém životě...

Najít Javier a Loyolu není vůbec žádný problém, ale když jsme začali hledat Villaret, rodiště Petra Fabera, náš název „putování po stopách“ začal být skutečně pravdivým, protože nalézt Villaret byl úkol pro dobré stopaře. Díky několika zastávkám v informačních centrech a dobrým radám místního pana faráře jsme Villaret skutečně našli. Není divu, že ho nebylo možné na mapě nalézt – nejde totiž o žádnou vesnici, je to jen usedlost skládající se z kaple a asi tří

domků. Kaple je postavena na místě Petrova narození, je mu zasvěcena a je plná různých vyobrazení z jeho života. Také zde jsme poklekli k modlitbě a vzývali anděly strážné, stejně jako to za svého života často dělal Petr.

Mimo tato tři rodiště jsme ještě navštívili různá místa známá z Ignácova života: do Pamplony 80 km vzdálené od Loyoly jsme pohodlným autobusem dojeli asi za hodinu, zatímco zraněného Ignáce táhli na nosítkách touto cestou asi 2 týdny; Arantzazu, kde se Ignác poprvé zasvětil Panně Marii; Montserrat, kde Ignác odevzdal Panně Marii svůj meč, který jsme přímo v originále viděli u jezuitů v Barceloně; Manresu, kde jsme opět mohli slavit mši svatou přímo v jeskyni, kde Ignác po mnoho měsíců konal pokání, modlil se a získával duchovní poznání a kte-

rá je nyní upravena na kapli a kde jsme se dívali i na řeku Cardoner, u které měl Ignác hluboký mystický zážitek.

Na mnohých místech jsme žasli nad jejich krásou, atmosférou, historií... A také jsme žasli a stále žasneme nad životy našich tří světců. Mnohé jsme už o nich četli a slyšeli, ale tady jsme to mohli víc prožít, víc nad jejich životy přemýšlet, víc věci si uvědomovat. Kéž je nám tato pouť trvalým přínosem v následování Krista, třeba i po vzoru Ignáce, Františka a Petra.

A tak zbývá už jen poděkovat – P. Petru Příkladkovi za nápad, CK Veli-gradtour za skvělou organizaci, všem účastníkům za spoluvytváření dobré atmosféry, Panně Marii za ochranu a dobrému Bohu za to, že nám to všechno dopřává.

Irena Jurčíková

Javier, rodiště svatého
Františka Xaverského
(Foto archiv)

Jezuité v Klementinu

V nově zrekonstruované Galerii Klementinum se od 25. dubna do 15. června 2006 konala unikátní výstava ke 450. výročí příchodů jezuitského řádu do Čech „Jezuité a Klementinum“. Připravila ji Národní knihovna ČR ve spolupráci s Českou provincií Tovaryšstva Ježíšova.

V roce 1556 se dvanáct jezuitů usadilo ve zchátralém dominikánském klášteře u sv. Klimenta, aby zde mohli založit školu a vyučovat mládež. Brzy se pustili do stavby koleje, která se v průběhu následujících desítek let rozrostla do impozantních rozměrů, a stala se tak po Pražském hradu druhým největším komplexem budov v české metropoli. V budově bývalé jezuitské koleje Klementinum, dnes nepochybně nejznámějším objektu, který je v Čechách spojen s historií jezuitského řádu, dnes sídlí Národní knihovna ČR.

Výstava, k níž vyšla i stejnojmenná publikace, se konala pod záštitou ministra kultury ČR Vítězslava Jandáka a pražského arcibiskupa kardinála Miloslava Vlka. Byla slavnostně zahájena vernisáží 24. dubna, v předvečer slavnostního zahájení mezinárodní vědecké konference *Jezuité v Českých zemích – Bohemia Jesuitica 1556–2006*, jež se uskutečnila 25.–27. dubna 2006 ve Velké aule Karolina a na Katolické teologické fakultě v Dejvicích.

Vzdělání a kultura

Klementinská kolej patřila po dvě staletí jezuitům, kteří byli v tehdejší Praze nepřehlédnutelní. Expozice *Jezuité a Klementinum* informovala o začátcích působení jezuitského řádu a rozvoji České provincie. Výstava velmi přesvědčivě ukázala, že jezuité nebyli jen teologové, ale měli ve svém středu také významné filozofy, umělce, matematiky, lékaře či přírodovědce.

Proč jezuité dosud přitahují pozornost veřejnosti a proč jsou dosud jedněmi obdivováni a druhými nenáviděni? „Žili v době, kdy se v Evropě střetávaly různé koncepce křesťanského pohledu na člověka, a oni se s velkým nasazením angažovali ve prospěch jedné z nich. Jejich doménou přitom bylo vzdělání, kultura a vědy,“ vysvětluje P. František Hylmar SJ, provinciální představený českých jezuitů. Španěl Diego Ledesma, jezuita z 16. století, udával čtyři důvody, kvůli kterým měl řád působit v těchto oblastech lidské činnosti. „Aby studenty připravilo na život, aby přispělo k moudré správě

veřejných záležitostí, aby docenilo a zdokonalovalo rozumovou přirozenost člověka a konečně aby posilovalo zbožnost a vedlo lidi jistou a snadnou cestou ke smyslu a cíli života, k Bohu,“ vypočítává P. Hylmar.

Příběhy plné statečnosti

„Řada generací si jezuitu automaticky spojuje s mýtem, který o nich vytvořilo národní obrození a na který

Astronomická věž Klementina
(Foto autor)

navázal Alois Jirásek,“ domnívá se Vlastimil Ježek, generální ředitel Národní knihovny ČR. Zřejmě i suggestivní filmové zpracování Jiráskova románu *Temno* způsobilo, že si dnes často lidé spojují jezuitu s ničením české kultury. P. Antonín Koniáš se stal v myslích mnoha Čechů symbolem útlaku, fanatismu, netolerance. „Jenže podobné jedno-

dušení na zápas symbolů dobra a zla neodpovídá komplikovaným českým dějinám,“ domnívá se Ježek. Proto se podle generálního ředitele Národní knihovny ČR podobná karikatura „nedá uplatňovat ani na historii jezuitského řádu“.

Ježek připouští, že při protireformačních snahách jezuitů byly zničeny i vzácné spisy. Zároveň však zdůrazňuje „péči řádu o knihy výjimečné hodnoty, které se později staly součástí sbírek Národní knihovny“. Proto je přesvědčen, že výstava *Jezuité a Klementinum* a stejnojmenná publikace představily „jeden z prvních kroků k pravdivému poznání důležité a neprávem opomíjené kapitoly českých dějin“. Mohli jsme tak nahlédnout nejen do osudů neúnavných hlasatelů katolické víry, ale také do pozoruhodných příběhů stavitelů, vědců, pedagogů, lékařů, cestovatelů, historiků atd. Jsou to „příběhy plné statečnosti, vášně pro poznání i touhy objevovat. Příběhy, bez nichž by byly naše dějiny o hodně chudší“, domnívá se Ježek.

Vydařená expozice

Výstava *Jezuité a Klementinum*, kterou připravily Alena Richterová, Ivana Čornejová a Zuzana Hochmalová, představila prostřednictvím vzácných knih, unikátních deníků, archiválií, obrazů, grafik nebo trojrozměrných artefaktů dějiny jezuitského řádu. Zvláštní pozornost

byla věnována historii České provincie, jejíž působení je neodmyslitelně spjata právě s Klementinem, největší a nejstarší jezuitskou kolejí v Čechách.

Pohled na Klementinum z Křižovnické ulice
(Foto katalog výstavy)

Na výstavě bylo k vidění 291 exponátů, jejichž instalaci v prostorách galerie doplnily církevní artefakty zapůjčené ze sbírek České provincie Tovaryšstva Ježíšova. Mezi nejcennější exponáty patřily vzácné liturgické předměty a devocionálie. Kupříkladu typický jezuitský klobok z 16. století, který nosili dva světci. Po třetím generálovi jezuitského řádu, sv. Františku Borgiašovi, byl jeho majitelem sv. Edmund

Campion. Ten zanechal pokrývku hlavy v Praze před svým návratem domů do Anglie, kde byl v roce 1581 krutým způsobem umučen. Na výstavě byly i vlastnoruční podpisy sv. Ignáce nebo autografy slavných děl Bohuslava Balbína, a to včetně rukopisu, který byl dlouhá léta považován za ztracený a jenž se zde veřejnosti představuje vůbec poprvé.

Svou výstavní premiéru zde měl také obsáhlý výběr z unikátní sbírky univerzitních grafických tezí, které byly vydávané při příležitosti veřejných disputací na filozofické fakultě univerzity. Pozoruhodný byl i soubor vzácných rukopisů se zprávami o zahraničních misích, který nebyl v tak velkorysém rozsahu dosud nikde prezentován. Nesmíme zapomenout ani na kolekci vzácných předmětů, která připomněla proslulé matematické muzeum založené v Klementinu v roce 1722.

Galerie Klementinum, nově zrekonstruovaný výstavní prostor Národní knihovny ČR, který disponuje výstavní plochou o celkové rozloze 727 m², je situován do nejstarší části jezuitské klementinské koleje (tzv. Nové koleje), vybudované v letech 1654–1659. Do galerie se vstupuje původním vchodem z Křižovnické ulice. Obě tzv. křižovnické chodby, které v přízemí a prvním patře prostor galerie vytvářejí, jsou bohatě zdobené, a stojí tak za návštěvu samy o sobě. Valenou klenbu obou chodeb pokryla v šedesátých letech 17. století

raně barokní štukatura Domenica Galliho; do plastických kartuší namaloval jezuitský laický bratr Herman Schmidt výjevy ze života hlavních rádrových světců: příběh sv. Ignáce z Loyoly se odvíjí na malbách v přízemí, v prvním patře jsou znázorněny významné události ze života sv. Františka Xaverského. Každému ze světců věnoval malíř úctyhodných 34 obrazů.

Kniha a medaile

K výstavě Jezuité a Klementinum vyšla stejnojmenná kniha, kterou pod vedením Aleny Richterové a Iva-ny Čornejové připravil autorský

kolektiv ve složení: Pavel Ambros SJ, Ludmila Cuřínová, Petr Havlíček SJ, Jiří M. Havlík, Miroslav Herold SJ, Jaroslava Kašparová, Karel Mačák, Marc Niubo, Petra Oulíková, Zuzana Petrášková, Lubomír Sršeň, Milada Svobodová, Antonín Švejda, Petr Šimon Vacík SJ, Kateřina Valentová a Petra Zelenková. Kromě

sedmi studií věnovaných jezuitské tematice (Svatý Ignác z Loyoly, založení řádu Tovaryšstva Ježíšova a jeho působení do roku 1773, Osudy jezuitů v českých zemích v letech 1556–1773, Obnova TJ v českých zemích po r. 1773 jako součást nových kulturních dějin, Výstavba a výzdoba Klementina v letech 1556–1773, Jezuité a morové epidemie (1562–1713), Matematika v Klementinu a Význačné osobnosti SJ v českých zemích) je zde podrobně představeno i všech 291 exponátů z výstavy. Nejde však o žádné strohé popisky – v textech jsou totiž pečlivě rozebrány nejrůznější historické souvislosti a vylíčeny i mnohé napínavé události ze života výjimečných jezuitských osobností, které se proslavily v mnoha oborech.

Publikace má rozsah dvou set stran, graficky ji upravil Pavel Kunštát a obsahuje na sedmdesát černobílých fotografií a reprodukcí dobových ilustrací a grafik a čtyřicet stran barevné fotografické přílohy; autorem většiny barevných fotografií je Ivan Král.

Národní knihovna České republiky vydala k výročí příchodu jezuitů do Prahy také sérii pamětních medailí s portrétem Bohuslava Balbína a vyobrazením Astronomické věže Klementina. Pro zájemce byly vyrobeny medaile ze zlata, stříbra nebo z obecného kovu.

*Podle informací NK ČR
připravil Jan Regner*

Expedice do Beninu

Součástí mého studia astrofyziky v Paříži jsou kromě přednášek, cvičení, seminářů i exkurze a praktika. Praktikum je forma výuky, při které studenti pod vedením svých učitelů provádějí pokusy, měření či astronomická pozorování. Tak jsme např. absolvovali dvoudenní exkurzi a praktikum v radioastronomické observatoři Nançay, která spadá pod Pařížskou observatoř, ale leží asi 200 km jižně od francouzské metropole. Nejvýznamnější akcí tohoto typu však každoročně bývá týdenní praktikum na Observatoire de Haute Provence (OHP) v přímořských Alpách, asi 100 km severně od Marseille. Letos tomu bylo trochu jinak.

Koncem února se pustili do řeči Aude Alapini, studentka z Beninu, a Didier Pelat, jeden z vedoucích Doktorské školy. Aude podotkla, že načasování letošního praktika je nešťastné, protože koliduje s úplným zatměním slunce, na které se chtěla zajeť podívat domů. Didier na to reagoval zcela spontánně: „Zatmění má přednost!“ Aude ale nechtěla trhat kolektiv a chtěla jet s ostatními na OHP. Tato odpověď na Didiera zapůsobila tak, že ji dával k dobru v rozhovorech s přáteli. A tak se stalo, že se ho kdosi zeptal: „Proč nejedete všichni do Beninu?“ Didier si uvědomil, že to je velmi dobrá otázka, a předložil ji ředitelství Pařížské observatoře. To se kupodivu rozhodlo zvýšit rozpočet, takže místo asi 300 eur na jednoho studenta, což je cena praktika na OHP, uvolnilo asi 1000 eur – a brány Afriky se otevřely.

Aude a její rodina v celé věci sehrála klíčovou roli. Většina Evropanů jela za zatměním do Egypta nebo do Turecka. Z obou těchto míst totiž bylo zatmění 29. března 2006 pozorovatelné – je to mnohem blíže a dlouhodobá meteorologická pozorování ukazovala mizivou pravděpodobnost, že by tam bylo zataženo. Naopak v Beninu touto dobou už začíná období dešťů. A hlavně po ránu bývá vše pokryto hustou mlhou a oparem. Přítom zatmění mělo v Beninu nastat pouhé tři hodiny po východu slunce. Tyto úvahy však musely ustoupit do pozadí před skutečností, že pan Calixte Alapini, tatínek Aude a vysoký úředník OSN (přesněji FAO) pro Západní Afriku, a jeho rozvětvená rodina se energicky pustili do příprav naší expedice.

Kromě organizačních otázek bylo nutné výpravu připravit i po odbor-

P. Pavel Gábor SJ
(Foto Jan Regner)

né stránce. Již 6 týdnů před odjezdem jsme začali intenzivně pracovat na několika astronomických projektech, které jsme chtěli realizovat během zatmění. Jejich podrobnostmi nebudu „neastronomického“ čtenáře raději unavovat. Spokojím se jen s konstatováním, že perspektiva expedice nás studenty velmi účinně motivovala ke studiu literatury, k vědeckým výpočtům, testům dalekohledů, fotoaparátů atd. Ještě před odjezdem jsme udělali určitě několikánásobně více práce, než kolik bychom udělali během celého týdne praktik na OHP. Takže pedagogický úspěch výprava měla vlastně ještě dřív, než jsme vyjeli.

Vzhůru do Afriky

V sobotu 25. března jsme se sešli na letišti Charlese de Gaulla již kolem 10. hodiny. Bedny s dalekohledy

a ostatním zařízením přivezla do dávká z Pařížské observatoře. Špatná vnitřní komunikace v rámci Air France připravila našim organizátorům trochu stresu. Nadměrně velká zavazadla vzbudila pozornost, ale vše se nakonec uspokojivě vyřešilo, takže s námi mohly cestovat všechny úhledné krabice i méně úhledné vaky, včetně obrovského kufru s dalekohledem Meade.

Ve 21 hodin jsme po sedmihodinovém přímém letu vystoupili v Cotonou. Byl to zvláštní pocit. Kdybych měl zavřené oči, byl bych přesvědčen, že z klimatizované kabiny letadla jsem nevystoupil pod hvězdné nebe, ale že jsem nějakým podivným omylem vstoupil do parní lázně, v níž se nešetřilo mořskou solí. Než jsem sestoupil na letištní plochu, byl jsem skrz naskrz mokrý. Byly dvě

hodiny po západu slunce – a stále bylo 35 stupňů se stoprocentní relativní vlhkostí. Dokonalou iluzi sauny narušoval jen jemný vánek od moře.

Trochu jsme se báli formalit na letišti. Kdyby celníci chtěli prohlížet naše zavazadla, měli bychom o zábavu postaráno na celou noc. Díky panu Alapini se však nekonaly žádné prohlídky a přes kontroly jsme prošli bez zastavení. Později jsem se dozvěděl, že dle beninského rozhlasu o naší expedici dokonce jednala vláda. Inu, pan Alapini má zřejmě dobré konexe.

Když jsem se následující ráno probudil na terase u Alapiniů, první věc, kterou jsem spatřil, byla Venuše, která svítila coby jitřenka tak jasně, že jsem ji viděl i bez brýlí. Když jsem si je nasadil, uviděl jsem v půli cesty mezi Venuší a vycházejícím sluncem i Merkur. Byla neděle. Na programu jsme měli nejprve test astronomické výstroje v zahradě staršího bratra pana Alapini, pak oběd tamtéž, výlet do města Ouidah s prohlídkou jednoho z památníků „bolestné diaspory“ (neboli Beniňanů odvečených do otroctví) a večeri v restauraci Neuer Biergarten. Cestou jsme náhodou vjeli na dvůr Institut de Développement et d'Echanges Endogènes (IDEE, <http://www.idee-benin.com/>). Na místní poměry hezká rozlehlá zahrada nás zaujala podivnými barevnými betonovými sloupy, které se podobaly totemům. Po chvíli se z budovy vynořil impozantní pán, který prohlásil, že když už jsme u něj, mu-

sí nás patřičně uvítat. Přes naše protesty nás odvedl do přednáškové síně připomínající evangelikální kapli. Tam nám náš hostitel profesor Honorat Aguessy, koordinátor a zakladatel IDEE, vysvětlil poslání a činnost institutu.

Mše v Ouidah

Zeptal jsem se Didiera, kdy bude během dne klidná půlhodinka, během níž bych mohl odsloužit mši sv. Po přemýšlel a nakonec navrhl, že podle plánu chvilku zůstaneme u památníku v Ouidah, takže bych snad tu mši mohl mít tam. Ukázalo se, že to byl velice šťastný nápad. V Ouidah jsme udělali několik zastávek. Nejprve na náměstíčku, kde se konávaly dražby otroků. Naposled v roce 1894.

Pak jsme sledovali asi 3 km dlouhou cestu otroků na pobřeží. Zastavili jsme u stromu, kolem něhož otrokáři vedli muže devětkrát a ženy sedmkrát, aby zapomněli na svou minulost. Byl to obřad woodoo, který prý opravdu fungoval. Pak se šlo mezi malebnými mělkými lagunami s množstvím ryb až na písčnou pláž, kde se otroci nalodovali. Tam stojí památník v podobě brány, které se říká la Porte de Non-Retour (Brána ne-návratu). Na nás všechny tato místa hluboce zapůsobila. Zvláště silně na dva Francouze, jejichž předkové byli černými otroky na ostrově Martinique, kam se podle všeho dostali právě z Beninu.

Chvilí jsem s ostatními smáčel nohy v teplém příboji, a pak jsem šel

Skupinové foto těsně po ukončení pozorování zatmění slunce
(Foto Pascal Gallais)

připravit mši sv. Našel jsem vhodné místo u paty bočního schodiště památníku a velice jsem se divil, že tam přišla dobrá polovina účastníků výpravy. Pro některé to bylo vůbec poprvé, co se měli zúčastnit nějakého náboženského obřadu. Pro jiné to bylo poprvé od dětství. První čtení naprosto dokonale ladilo se situací. Bylo o pádu Jeruzaléma a odvezení zajatců do babylonského otroctví. Přečetl ho Didier, který je sice přesvědčený ateista, ale coby dlouholetý univerzitní profesor umí dobře a nahlas číst. V homilii jsem mluvil o tom, že mše sv. je zpřítomněním příběhu Ježíše Krista, s nímž se prolétají příběhy všech lidí – izraelských zajatců, afrických otroků i každého z nás.

Pamětihodnosti v Beninu

Ve čtvrtek jsme byli v muzeu v Abomey. Bylo to na cestě mezi Savalou,

kde jsme nakonec pozorovali zatmění, a Cotonou. Abomey bylo sídlem králů Dahomey, z nichž poslední byl sesazen Francouzi v r. 1894. Malých království bylo v Beninu a v celé oblasti Guinejského zálivu mnoho. V muzeu v Abomey je rozlehlý komplex královských paláců. Provázela nás mladičká dívka, která několikrát a s velkým důrazem opakovala, že každého krále „následovalo na onen svět 41 z jeho manželek, které s ním dobrovolně odešly, aby mu věčně sloužily“. Svým pojetím trochu šokovala zejména přítomné ženy a dívky. Na muže spíš zapůsobil obdiv naší průvodkyně ke gardě „amazonek“, která se na rozkaz krále vrhala v amoku do bitevní vřavy.

Zdá se, že právě válčení bylo hlavním zaměstnáním králů a jejich poddaných. Zbraně k válkám se kupovaly od Evropanů za otroky. Otroci se

získávali vojensky, k čemuž bylo potřeba zbraní. Jeden vyřazený evropský kanón se dal pořídít za 14 chlapů nebo 21 dívek „s pevnými ňadry“ (jak zdůrazňovala naše průvodkyně). Tento začarovaný kruh by byl nepochopitelný, kdyby do hry nevstupovaly takové kategorie jako touha po slávě, moci či mstě.

Výsostné postavení krále zanechalo materiální stopy i v podobě zádušních domů-chrámů, pod jejichž podlahou z udusané hlíny spočívalo tělo krále. Stavebním materiálem byla hlína, rozmělněné zlato a jiné cennosti promíchané s krví obětí – zvířecích i lidských. Pohřeb krále tedy provázela smrt 41 manželek a 41 válečných zajatců. Právě tento zvyk byl podle naší průvodkyně jednou ze záminek, proč francouzští kolonizátoři v roce 1894 zrušili místní království.

V pátek jsme se zajeli podívat na jeden z vedlejších produktů místního „hospodaření lidskými zdroji“ – totiž na usedlosti na kůlech uprostřed mělkých lagun, kterými je v celé guinejské oblasti poseta rovinatá zóna sahající pár desítek kilometrů do vnitrozemí od úzkého pobřežního pásu pevné země. Lidé zde bydlí dodnes v chatrčích na kůlech a živí se rybařením. Jak nám tam vysvětlili, tento způsob života se vyvinul hlavně proto, že lidem poskytl relativní bezpečí před neustálými hony na otroky. Jakmile jsme vstoupili do jedné vesnice, byli jsme obklopeni dětmi. Množství dětí oprav-

du představuje největší bohatství tamějších lidí, takže otrokářství patřilo mezi hospodářská odvětví, která „pracují s obnovitelnými zdroji“.

Zatmění slunce

V půlmilionovém Cotonou nebylo zatmění pozorovatelné, proto jsme se přesunuli do provinčního Savalou. I tam byl klíčovou postavou člen Audiny rodiny – její strýc, který je váženým učitelem ve výslužbě. První večer nás pohostil u sebe, což znamenalo, že jsme seděli na plastových zahradních židlích v kruhu na verandě jeho domu a jeho paní a různí členové jeho rodiny chodili kolem a podávali nám jídlo. Byla to veskrze patriarchální scéna. Pan Alapini se nehnul z místa, a když něco potřeboval, pokynul své ženě.

Naše přítomnost v Savalou byla zcela nepochybně největší atrakcí měsíce, ne-li roku. K pozorování pro nás vyhradili vrchol kopce, na němž se zřejmě kdosi v nedávné době pokusil o postavení rekreačního zařízení. Z toho se ale realizovala jen hrubá stavba, několik domků a přistávací plocha pro helikoptéry. Právě tento betonový obdélník byl vyhrazen pro nás. Hned v pondělí večer po ubytování v místním (velmi slušném) hostelu nás na obhlídku místa doprovodil starosta a policejní džíp. Cestu k 3 km vzdálenému vršku provázal známý pokřik dětí: „Jovo, jovo.“

Kromě astronomických zážitků byl vrcholem celé expedice den před zatměním, který jsme věnovali osvětě

na místních školách. Rozdělili jsme se do několika skupin, každá navštívila jednu až dvě školy, místní rozhlas, informativní schůzi pořádanou regionálním školním inspektorátem pro učitele prvního stupně apod.

Představte si velikou ohradu s bránou. Nad bránou je nápis ohlašující jméno školy. V ohradě je několik velkých přístřešků (střech na dřevěných sloupech). Zdi má jen jedna budova – sborovna. Počet žáků na jednoho učitele je obrovský. Žáci jsou všichni v uniformách, jejichž střih je velmi praktický – díky středně krátkým rukávům a kalhotám není vidět, zda žák z uniformy už vyrostl. Někteří jsou sice bosí, ale zato celá řada z nich má mobilní telefon. Mnoho domácností musí chodit daleko pro vodu, ale běžně se dívají na satelitní televizi. Jejich společnost je značně odlišná od naší. Je založena na tradi-

cích, na ústním podání, na úctě ke stáří a na mnoha jiných věcech, které jsme my již „úspěšně“ zapoměli. Nemohl jsem nepřemýšlet, co to s těmi mladými dělá, když se dívají na americkou a evropskou televizní produkci. Co to dělá s africkou společností? Možná právě boj o neustále nahlodávané sebevědomí Afriky je vysvětlením fenoménu IDEE.

Jedna věc nám byla všem jasná po deseti minutách mezi místními středoškoláky: tito mladí lidé touží po vědomostech, jako by věřili, že až pohltní všechny znalosti, bude Afrika jako onen vysněný svět bájných „jovo“, který znají z televize.

V sobotu jsme byli na krátké návštěvě v nové jezuitské rezidenci v Co-tonou. Je to velmi pěkná budova. Docela si dovedu představit, že se tam někdy vrátím.

Pavel Gábor SJ

První zkouška přístrojů
v zahradě pana Alapini
(Foto Aurélie Guilbertová)

Byl jsem taková bílá vrána

Po misiích na Madagaskaru a v Bolívii se jezuita Jan Palacký chystá už na třetí misií – do Albánie. Drobný mužík s pronikavýma očima vypráví o své klikaté cestě s neobvyklou prostotou. Po dvou letech v polském Krakově dostudoval filosofii v italském Gallarate. Během studia teologie na římské Gregoriánské univerzitě bydlel v koleji Rusicum a připravoval se na misií do Ruska. Proto také byl svěcený na kněze ve východním ritu. Nakonec ale vše dopadlo jinak...

Po svěcení v roce 1971 jsem zůstal ještě rok v Římě. Představení mě chtěli udělat spirituálem v koleji Rusicum. Já jsem se ale na tuto funkci necítil dost připravený. Zažádal jsem o aplikaci do Italské provincie a byl přijat. V Neapoli jsem ještě dva roky studoval a udělal si licenciát z morální teologie. Pak se po domluvě italských provinciálů naskytly dvě možnosti. Tou první bylo jít do Milána k P. Maino. Ten se staral o sklad léků a posílal je do misií. Ale byl už velmi starý a představení potřebovali najít někoho na jeho místo. Druhou možností bylo zůstat v Neapoli a stát se členem nové komunity spojující několik nemocničních kaplanů. Tuto možnost jsem si vybral. Byli jsme čtyři, 2 kamiliáni, 1 diecézní kněz a já. Žili jsme ve velmi chudé čtvrti ve středu Neapole a působili na tamější poliklinice.

To už jsi měl vystudovanou medicínu?

Ne, ještě ne. Ale tehdy, když jsme se přestěhovali ze staré na novou polikliniku, jsem začal s dovozením českého provinciála P. Šilhana studovat medicínu. Nejprve jsem studoval všeobecné lékařství a po šesti letech ho úspěšně ukončil. Celé to studium medicíny bylo v tzv. olovených letech v Itálii, kdy byl zavražděn Aldo Moro. Ve společnosti se etablovala levice, která neviděla ráda, že jim tam nějaký „kněžour“ studuje na medicíně. Jiní lidé mě naopak velmi podporovali, např. skupina studentů z hnutí *Comunione e Liberazione*. Ti začali už za Pavla VI. jezdit do Polska a měli styky s východními zeměmi, takže pro mě měli pochopení.

Ty ses potom dostal na Madagaskar...

Já jsem si zažádal do misií na Madagaskar už během studií medicíny. Tehdy jsem už byl lékařem, ale pokračoval jsem specializací v pediatrii. Italští

P. MUDr. Jan Palacký SJ
(Foto Jan Regner)

představení mě ale nejdříve chtěli poslat do Čadu, pak přemýšleli o dalších dvou místech, ale nakonec sami došli k přesvědčení, že ten první nápad, jít na Madagaskar, byl nejlepší. Tak mě tam poslali.

Co jsi tam dělal?

Ze začátku jsem se učil jazyk, deset měsíců jsem byl v kurzu malgaštiny a během toho kurzu jsem dostal malárii. Původně jsem měl jít do Tulearu, což je na jihu ostrova. Měl jsem tam zastupovat a pomáhat P. Papovovi, který ještě žije, ale je už velmi starý. Tento kněz ruského původu byl také lékařem a založil tam tři nebo čtyři dispensáře. Dispensář, to je taková malá ambulantní ordinace, kde se pomáhá nemocným, poskytuje se jim základní lékařská a ošetrovatelská pomoc. Já jsem měl být jeho následníkem, ale když jsem dostal dost těžkou malárii a cítil se opravdu zle, tak mě potom nakonec provinciál na Madagaskaru poslal do nemocnice pro malomocné v Marana, kde bylo 200 lůžek. Stal jsem se tam potom ředitelem. Dvakrát týdně jsme tam v ordinaci přijímali lidi z venku k běžným ambulantním ošetřením.

Jak dlouho jsi tam působil?

Tři roky. Když jsem se vrátil do Itálie, byl jsem poslán na Sicílii do diecézní charity v Katánii, která pomáhala duševně a tělesně postiženým. Tamější lékaři mě zanedlouho poslali do nemocnice pro malomocné, ale tentokrát ne jako lékaře, ale jako pacienta. Podle diagnózy jsem měl tuberkulózní formu malomocenství. Tak jsem byl šest měsíců hospitalizován v Mesině. K ničemu

mně pak nechtěli pustit, protože měli k mé nemoci velké předsudky. Tak jsem poprosil provinciála, jestli bych nemohl jet do Fontilles do Španělska, kde jezuité mají nemocnici pro malomocné. Tam mě pak důkladně vyšetřili a došli k závěru, že už malomocenství nemám.

Jak ses pak dostal ze Španělska do Bolívie?

Nejdříve jsem byl šest měsíců v té nemocnici jako pacient, potom dalších šest měsíců jsem si tam udělal kurz leprologie. Kromě toho jsem odjel do Barcelony, kde jsem pomáhal v dětské nemocnici u milosrdných bratří. Tam jsem potkal jednoho jezuitu, který byl z Bolívie. Tak se nakonec stalo, že mě Italská provincie poslala na misií do Bolívie. Přijel jsem tam 15. března 1989. To bylo právě takové údobí těsně před krachem socialismu v mnoha zemích. Nejprve jsem se ale musel naučit španělsky. Napřed jsem byl v Cochabambě, a pak 15 let v malé vesnici nazývané San Francisco de Mojos. Působil jsem tam jako lékař a kněz. Řadu let jsem tam byl bez nějakého placeného místa, ale potom mi stát dal placené místo, takže jsem byl státní bolivijský lékař zapsaný v Komoře bolivijských lékařů a placený státem. Jezdil jsem očkovat, asistoval jsem u porodů.

Jak jsi cestoval?

Ze začátku na koni nebo volským potahem a nebo pěšky. Později jsem od americké zdravotnické organizace, která nás podporovala, dostal takovou čtyřkolovou motorku japonské výroby, na které jsem mohl jezdit po těch neudržovaných cestách. To mi umožnilo větší nezávislost. Mohl jsem kdykoli vyrazit do terénu. Očkování jsem často spojoval s místními slavnostmi. Když byl nějaký svátek, na nějaké vesnici, tak jsem tam přijel, nejprve jsem působil jako kněz a pak jsem očkoval. Nejen děti, ale také psy a kočky proti vzteklině.

V San Francisco de Mojos jste také měli malou nemocnici...

Ano. Tam jsme měli ambulanci ordinaci, kde jsme poskytovali první pomoc, a malou nemocnici s pěti lůžky. Asistovali jsme u porodů, provozovali dětské a všeobecné lékařství a očkování. Většinu času jsem pobýval tam, ale musel jsem jezdit i do terénu.

Byl jsem tam taková bílá vrána, protože ve třetím světě se často propaguje tzv. regulace porodnosti. Přitom se doporučují antikoncepční prostředky. Používání antikoncepce je ve třetím světě často jednou z podmínek ekonomického vývoje. Když se nepoužívá, tak například USA nedá té zemi ekonomický příspěvek určený nejchudším zemím. Bolívie je druhý nejchudší stát

Snídaně pro děti
v San Francisco
de Mojos
(Foto Bohumil Bradáč)

Jižní Ameriky. Já jsem jako alternativu doporučoval odpovědné rodičovství. Jen díky tomu, že jsem zároveň kněz, to uznávali. Kdyby něco takového prozrazoval lékař-laik, tak by s tím měl těžké problémy a asi by to neobhájil.

Později jsem začal jezdit do Čech a našel si zde laické spolupracovníky. Postupně za mnou do Bolívie přijeli Bohumil Bradáč, Vít Vačura, Milan Boldi a Luděk Kaluža.

Provozovali jste tam také snídaně pro děti...

Ano, asi uprostřed mého pobytu v Bolívii jsme začali poskytovat na naší stanici snídaně pro děti. Nejprve bylo těch dětí 32. Potom mě napadlo, že bychom si mohli zažádat o plynový sporák, aby to vaření bylo lepší a rychlejší. Požádal jsem o to charitu a nějaká paní, katolička, mi odpověděla, že tu žádost pošle dál a že uvidíme. Žádost se nakonec dostala do prezidentské kanceláře, kde různé sociální projekty podporovala manželka prezidenta Banzera.

Dostal jsi něco?

Nakonec mi řekli, že plynový sporák nemohou sponzorovat, ale že mi dají něco víc. Místo sporáku jsem nakonec začal dostávat peníze na každý den na snídani pro 50 dětí. Ale peněz bylo tolik, že když jsme udělali nákupy úsporně, tak to mohlo stačit pro 250 dětí. Nakonec jsme si obstarali i sporák, ale ženy, které mi pomáhaly, radši používaly otevřený oheň. Dosud se tam každé ráno vaří. Už ve 4 hodiny ráno přijde několik žen, aby mohly snídani připravit. Každý den přichází asi 250 dětí, což je prakticky celá tamější škola.

Připravil Jan Regner SJ

Jak jezuité učili

Publikace historičky Kateřiny Bobkové-Valentové poodhaluje roušku z každodenního života v jezuitském gymnáziu v době raného novověku. K tomuto účelu autorka využila studium několika dosud zachovalých konsvetudinářů, tedy jakýchsi sbírek pravidel, podle kterých se učitelé i studenti jezuitských škol řídili a které obsahovaly instrukce týkající se chodu koleje včetně jídelníčku pro jednotlivé svátky a slavnosti. Zatímco první část knihy pojednává o předpisech, které měli plnit jak obyvatelé školy, tak i členové komunity, druhá kapitola se věnuje organizaci jezuitského nižšího školství a základní struktuře výuky. Poměrně velký prostor v knize zaujímá divadlo. Autorka přesvědčivě ukazuje jeho velký význam v jezuitském systému vzdělání. Nemělo jen rozvíjet intelektuální schopnosti a naučit studenty latině, v níž se divadelní hry předváděly, ale také cvičit správné držení těla, gestikulaci a dobré využití hlasu. Třetí část knihy pak popisuje všední a sváteční den jezuitského gymnázia. Všímá se toho, jak jej společně či odděleně prožívali jeho studenti a učitelé.

Kateřina Bobková-Valentová
**Každodenní život učitele a žáka
 jezuitského gymnázia**

Nakladatelství Karolinum, Praha 2006
 ISBN 80-246-1082-5

Zásadní část práce zaujímá rozbor života jezuitského gymnázia v letech 1650–1730. Autorka v knize předvedla velmi pečlivě odvedenou práci. Pozornost si zaslouží i několikastránková obrazová příloha, která knihu uzavírá, s mnoha důkladně vypracovanými grafy a tabulkami.

Jan Regner SJ

Srpen

Všeobecný úmysl

Aby se osiřelým dětem dostalo nutné péče pro růst jejich lidské a křesťanské osobnosti.

Už Písmo se sirotků zastává a chrání je před nespravedlností. Nikdy jich však nebylo tolik a nikdy nebyla ohrožena jejich lidská důstojnost jako dnes. Jen několik čísel.

Poslední vlny tsunami zanechaly 40 tisíc sirotů v Jihovýchodní Asii. V Africe jich má být do pěti let 42 milionů, z nichž asi polovina bude v důsledku choroby AIDS. Asie měla v roce 2001 až 62 milionů sirotů. Častou příčinou jsou války. Ve všech světadílech však žijí ještě tzv. děti ulice. Mají je na svědomí krize života jejich rodičů, kteří děti vyhnali nebo oni utekli sami.

Voláme s prorokem Izajášem: „Dopomozte k právu sirotkovi (1,17)!“ A se sv. Jakubem: „Čistá zbožnost je pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit je (1,27).“ Zapojme se do adopce na dálku!

Misijní úmysl

Aby si křesťané byli vědomi svého vlastního misijního poslání v každém prostředí a za všech okolností.

Pán Ježíš se svým věrným představil jako „světlo světa“ a uložil jim, aby jím byli také. Je to úkol, který nás musí zneklidnit, když zvážíme svou hříšnost. Pán by však ten úkol neuložil, kdyby nebyl možný. Musíme se však stát „novými lidmi“ a jít cestou lásky, protože ona dovede proměnit myšlení a jednání každého. Prosíme na prvním místě o ni, protože je nejúžasnějším Božím darem, nezaslouženou milostí.

Zesnulý Jan Pavel II. nás povzbuzoval na začátku nového tisíciletí, abychom měli především velké srdce, a tak se stali nástroji v Božích rukou.

Naše druhá patronka sv. Terezie je pro nás svítící hvězdičkou na cestě sebedarování v modlitbě a v celém životě. Její radost z toho, že může mít účast na šíření poselství Ježíše Krista, přicházela jako teplo po dopadu slunečního paprsku.

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou, zapal naše srdce!

Národní úmysl

Aby křesťanské poselství ve sdělovacích prostředcích srozumitelně oslovovalo i ty posluchače, kteří svou víru teprve hledají, a podněcovalo v nich otázky po skutečném smyslu života.

Za minulé diktatury prohlásil malý rozumbrada, že Bůh není, protože kdyby byl, tak by o něm bylo v televi-

zi. Tehdy by se považovalo za zázrak, kdyby věřící měli svůj rozhlas a dokonce i tu televizi. Ten zázrak se stal! My se nestačíme divit, že existuje i další „zázrak“, že je platí naše dobrovolné dary.

V květnu nám poslali naši biskupové list, ve kterém mluví „o odvážném projektu“ televize NOE, žádají o jeho podporu a vyslovují vděčnost.

A za co se modlíme? Nejde jen o lepší zpřístupnění života víry pro věřící, nýbrž i o to, aby vysílání dokázalo oslovit ty naše spoluobčany, kteří cítí a prožívají bezvýchodnost života, točícího se kolem „vydělat a užít si, dokud to jde“. Aby mohli přijmout smysl života, který vychází z Boží lásky a také do ní ústí.

Zaří

Všeobecný úmysl

Aby lidstvo využívalo sdělovacích prostředků zodpovědně a podle hlasu svědomí.

Během roku máme řadu vzpomínkových dnů. Jsou to třeba Světový den nemocných, Den zdraví a další. Máme též i Světový den sdělovacích prostředků, který připadá na 28. květen. Letos je tomu 40 let, co se připomínal poprvé. Veřejnost se o tento den moc nezajímá a přítom prožívá neuvěřitelný rozvoj sdělovacích pro-

středků, které se staly neodmyslitelnou složkou života.

2. vatikánský koncil tento vývoj předvídal a také jejich vliv. Vydal o nich dekret a byla pro ně zřízena samostatná papežská rada. Ta se podrobně zabývá jejich mravní stránkou. Říká, že jsou to nástroje a záleží na tom, čemu slouží. Táže se, zda se člověk jejich vlivem stává lepším a duchovně zralejším, zda si plněji uvědomuje důstojnost svého lidství, zda je zodpovědnější a otevřenější vůči druhým a ochotnější k pomoci.

Naléhavě prosíme, aby sloužily dobru a ne zlu!

Misijní úmysl

Aby Boží lid v misijních oblastech považoval za svůj zásadní úkol neustálý duchovní růst.

Ze zkušenosti víme, že na cestě k Bohu neexistuje „setrvalý“ stav. Buď v nás roste, sílí a vyzávává podoba Ježíše Krista, nebo se zamlžuje, oslabuje či dokonce ztrácí. „Kdo zůstal stát, již stojí opodál“ (Neruda). Platí to o všech, ale zvláště tam, kde Boží lid tvoří často jen nepatrnou menšinu. Jeho úkolem je jistě výstavba škol a všeho, co slouží k pomoci v sociální oblasti a ve veřejném životě.

Pro Boží lid to však nestačí. Po prvním setkání vyzval Pán apoštola Petra: „Pojď za mnou!“ Znovu jej tak oslovil po svém zmrtvýchvstání, když mu předtím předpověděl pronásle-

dování a soužení (srov. Jan 21,19). Ježíšovo „následuj mě!“ může znamenat vzdát se různých výhod, ale i vlastního života. To se neděje náhodou či samo sebou, ale růstem do plnosti lásky.

Tuhle nemalou věc svěřuje Svatý otec AM!

Národní úmysl

Aby státní instituce našly pozitivní přístup k dialogu s církvemi a uznaly jejich přínos v životě společnosti.

Je nám líto, že státní instituce nechápou a snad ani chápat nechtějí, že činnost církví je přínosem. Sázejí na uspokojování hmotných potřeb. Náš nejvyšší představitel prohlásil, že „nečiní rozdíl mezi církví a turistickým spolkem“. Parlament neschválil již podepsanou vládní smlouvu se Svatým stolcem s tím, „že náš stát takovou smlouvu nepotřebuje“. „Protikřesťanské projevy, i ty hrubě urážlivé, šířené ze sdělovacích prostředků a politických tribun, liberální státní moc přehlíží“ (Pohunková, KT 14. 4. 2005).

Konstituce Radost a naděje říká: „Církev chce pod vedením Ducha utěšitele pokračovat v díle Krista, který přišel na svět, aby vydal svědectví pravdě, aby spasil, ne soudil, aby sloužil, a ne ovládal.“

Bylo však na nás, komu jsme dali svůj volební hlas.

-frm-

Zprávy

Praha

■ V polovině června byl v doméně www.jesuit.cz spuštěn nový redakční systém České provincie Tovaryšstva Ježíšova. Přináší větší interaktivitu mezi tvůrci webu a návštěvníky. Nové stránky vznikly při příležitosti 450. výročí příchodu jezuitů do Prahy.

■ V pořadí již 27. plenární zasedání Mezinárodní astronomické unie (IAU) se letos bude konat v pražském Kongresovém centru od 14. do 25. srpna. Zúčastní se o i několik jezuitů z Vatikánské observatoře a také člen české provincie P. Pavel Gábor. Podrobnější informace o akci přinášejí internetové stránky www.astronomy2006.com.

■ Ve dnech od 27. do 29. června proběhly poslední tři dny natáčení dokumentárního filmu režiséra Otakára Schmidta o jezuitech, který nese název „Nejsme andělé, jen děláme jejich práci“.

■ Oslava 450. výročí příchodu jezuitů do Prahy má své pokračování. 21. června byla otevřena výstava „Čeští jezuité, cestovatelé a objevitelé“. Autorkou výstavy je Mgr. Eva Novotná. Expozici zahájila vernisáž v předsáli Geografické knihovny. Výstavu slavnostně otevřel český provinciál P. František Hylmar, který je

svým vzděláním kartograf, což vzbudilo pozornost přítomné odborné veřejnosti. V rámci vernisáže proběhla i projekce dokumentárního filmu „Samuel Fritz: české stopy na březích Amazonky“.

■ Provinciál František Hylmar rozhodl na konci školního roku o změnách působišť některých českých jezuitů: 1. června předal P. Jan Chromček službu rektora svatohostýnské baziliky P. Jiřímu Šolcovi. P. Pavel Koudelka, který od minulého roku působil ve farnosti v Jiřetíně pod Jedlovou, nastoupí v září na třetí probaci v Jastrzebiej Górze v Polsku. P. Josef Prchal spravuje od loňského prosince farnost Horšovský Týn v plzeňské diecézi. P. Vladimír Tomeček bydlí po amputaci pravé nohy ve Strážnici. Petr Vacík je již od května v Římě, kde se učí italsky a pomáhá ve vatikánském rozhlase. Na podzim zde zahájí studium teologie. P. Miroslav Herold ukončí v září svůj pobyt v Olomouci a začne v Římě studovat licenciát z dějin církve. Do pražské komunity přišel po skončení třetí probace P. Cyril John, který zastoupí bratra Václava Dlapku. Ten odlétá 21. srpna na třetí probaci do Kalifornie a do České provincie se vrátí 27. prosince 2006. P. Michal Altrichter je od května do srpna na

150 let geografie na UK v Praze

Geografická knihovna PŘF UK ve spolupráci s Českou provincií Tovaryšstva Ježíšova si vás dovolují pozvat na výstavu ke 450. výročí příchodu jezuitů do Prahy.

Od 21. 6. do 22. 9. 2006
v předšálí Geografické knihovny PŘF UK
Albertov 6, Praha 2

Pondělí až pátek od 9 do 17 hodin. Vstup volný.

Čeští jezuité cestovatelé a objevitelé

Za organizátory vás zve Mgr. Eva Novotná, Geografická knihovna,
tel. 221 951 355, e-mail novotn48@natur.cuni.cz

studijním pobytu ve Frankfurtu nad Mohanem, ve Varšavě a v Praze. V srpnu se zúčastní mezinárodní konference o duchovních cvičeních v Loyole.

Kadaň

■ Kirwitzerových dní, které se konaly 10.–11. června, se zúčastnili také čeští jezuité P. Jan Palacký a P. Petr Havlíček. Zatímco P. Palacký vyprávěl o své misijní práci spojené s praxí lékaře, P. Havlíček hovořil o osobnosti Františka Xaverského. Václav Pantaleon Kirwitzer, který se r. 1588 v Kadani narodil, byl astronomem

a slavným jezuitským misionářem. V květnu roku 2006 uplynulo 380 let od jeho úmrtí.

Klatovy

■ Pouti, která se 8. července slavila ve farním kostele v Klatovech, se zúčastnili P. Miroslav Herold a P. Petr Havlíček. Oba pak přednesli své příspěvky: P. Herold o historii klatovské koleje a P. Havlíček o spiritualitě sv. Ignáce.

Velehrad

■ Pamětní medaile České biskupské konference byla 5. července na Velehradě udělena P. Petru Ovečkovi za

mimořádné zásluhy v oblasti rozvoje křesťanské kultury, tiskového apoštolátu a křesťanské etiky při práci ve sdělovacích prostředcích.

Vatikan

■ Papež Benedikt XVI. zaslal list generálnímu představenému jezuitů P. Kolvenbachovi k 50. výročí encykliky Pia XII. *Haurietis aquas* o kultu Božského srdce Ježíšova. „Při pohledu na Kristovo utrpení a smrt můžeme stále lépe poznávat neomezenou Boží lásku k nám,“ uvádí se v listu. Právě jezuité se totiž zavázali k šíření tohoto kultu. Encyklika *Haurietis aquas* byla vydána 15. května roku 1956 u příležitosti stého výročí rozšíření svátku Nejsvětějšího srdce Ježíšova na celou církev.

■ V české sekci Vatikánského rozhlasu vymění ve funkci vedoucího Johanu Bronkovou P. Milan Glaser, který se nedávno vrátil z třetí probace v Polsku. Johana Bronková spolu s P. Josefem Koláčkem budou nadále v sekci působit jako redaktoři. Petr Cekota ukončí svoji činnost v české sekci v září.

Řím

■ Výroční shromáždění koordinátorů sociálního apoštolátu v asistencích se konalo v Římě 14.-20. května. Poprvé se na společné diskusi podílela také skupina laiků, která přijela z různých částí světa.

Český Těšín

■ K několika změnám dojde v nejbližší době ve složení českotěšínské

komunity. P. Jan Adamík, který se nedávno vrátil s licenciátem ze spirituální teologie z římské Gregoriánské univerzity a z třeby probace v Austrálii, převezme od P. Františka Brázdila 1. září 2006 službu superiora těšínské komunity a ředitele exercičního domu. P. František Brázdil přejde z Těšína do olomoucké komunity jako ministr a od P. Františka Měsíce převezme úkol koordinovat u nás Apoštolát modlitby. Český Těšín 31. srpna 2006 po několikaleté službě opouští i P. Piotr Badura, který se vrací do sousední Polské provincie. Na jeho místo 1. září nastoupí P. Robert Wojnowski z Jižní polské provincie, který letos zakončil třetí probaci spolu s našimi Cyrilem Johnem a Milanem Glaserem. Už od 20. června pobývá v Praze a učí se česky. V českotěšínské farnosti se stane farním vikářem.

Brno

■ Jméno Georg Joseph Camel nesl kongres s mezinárodní účastí, který se od 8. do 10. června konal na půdě Veterinární a farmaceutické fakulty brněnské univerzity v pavilonu farmacie. Kongres byl součástí kontinuálního vzdělávání lékárníků a byl zařazen na seznam akcí UNESCO. Za Českou provincii se ho zúčastnil také P. Josef Koláček, jehož přednáška „Jediný list z Manily: G. J. Kamel SJ“ kongres zahájila. V programu nechyběl ani příspěvek P. Jana Palackého o jeho zkušenostech se

spojením misijní práce kněze a lékařské praxe na Madagaskaru a v Bolívií.

■ P. Josef Stuchlý předá 1. září službu rektora kostela Nanebevzetí Panny Marie v Brně P. Františku Kuběnovi, který do brněnské komunity přejde z Hostýna. P. David Allen, který pět let vyučoval angličtinu na Biskupkém gymnáziu, se vrátil do své domovské provincie Maryland.

Moskva

■ Ministerstvo věd a výchovy Ruské federace oficiálně 5. května schválilo Institut sv. Tomáše, filozofie, teologie a historie. Institut má sídlo v Moskvě a byl uznán jako vyšší od-

borná výchovná instituce, která může udělovat diplomy uznávané v celé Federaci. Schválení je považováno za důležitý krok k upevnění přítomnosti Tovaryšstva v Rusku.

Čína

■ Město Nanchang ve východní Číně buduje velké náměstí, které bude pojmenováno po P. Matteo Riccim (1552-1610). Uprostřed náměstí Ricci bude postavena jeho 3 m vysoká socha. Slavný italský misionář si získal velkou úctu a přátelství mezi císaři dynastie Ming. Jeho hrobka se nachází v Pekingu. Dodnes je považován za velkou postavu čínských dějin.

Jubileá

P. Josef Cukr	Velehrad	12. 9.	60 let kněžství
P. Rudolf Dušek	Praha	12. 9.	60 let kněžství
P. Rudolf Zubek	Český Těšín	12. 8.	55 let kněžství
P. Vojtěch Ondřej	Velehrad	17. 8.	55 let kněžství
P. Karel Weichsel	Velehrad	17. 8.	55 let kněžství
P. Leo Hipsch	Opava	5. 9.	70 let v Tovaryšstvu
P. Josef Cukr	Velehrad	7. 9.	70 let v Tovaryšstvu
P. Rudolf Dušek	Praha	7. 9.	70 let v Tovaryšstvu
P. Vojtěch Ondřej	Velehrad	14. 8.	65 let v Tovaryšstvu
F. František Novák	Praha	27. 9.	65 let v Tovaryšstvu
P. David G. Allen	Brno	7. 9.	40 let v Tovaryšstvu
P. Vladimír Tomeček	Nový Hrozenkov	18. 8.	35 let v Tovaryšstvu
S. Ladislav Tomeček	Brno	14. 8.	15 let v Tovaryšstvu
P. Václav Umlauf	Ústí nad Labem	14. 8.	15 let v Tovaryšstvu
P. Miroslav Herold	Olomouc	14. 8.	10 let v Tovaryšstvu
P. Karel Dománek	Praha	16. 8.	95 let
P. Václav Švestka	Čáslav	18. 9.	85 let
P. Josef Stuchlý	Brno	10. 8.	40 let

Srdečně blahopřejeme